

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ ЗВО "ВІДКРИТИЙ
МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ "УКРАЇНА"
ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ**

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

27 жовтня 2023 року

м. Мукачєво

**III ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика,
бібліотерапія в освіті: теорія і практика», 27 жовтня 2023 р.**

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Щербан Т. Д. – доктор психологічних наук, професор кафедри психології, ректорка Мукачівського державного університету (голова оргкомітету)

Моргун А. В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій, деканеса гуманітарного факультету Мукачівського державного університету

Прокопович Л. С. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету

Попович Н. Ф. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету

Веремчук О. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету

Мовчан К. М. – старша викладачка кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій, директорка наукової бібліотеки Мукачівського державного університету

Постельжук О. М. – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, завідувачка кафедри інформаційних та комп'ютерних технологій Відокремленого структурного підрозділу ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Дубенська філія

інформації, зміст якої пов'язаний з доведенням до свідомості громадян найбільш ефективних технологій боротьби з гострими проявами масових стресів у сучасному суспільстві.

Прикладами нових електронних бібліотерапевтичних ресурсів є відеопрезентації з актуальною інформацією та психологічними порадами: психологічний айстопер «Тільки без паніки»; мультимедійний інформакцент «Інформаційна війна: як протидіяти дезінформації та боротися з фейками»; мультимедійний навігатор «Що почитати під час війни: 15 ресурсів із безкоштовними книгами» та ін. Бібліотекарі створюють пам'ятки за рекомендаціями психологів: «Важливі сервіси та посилання під час війни», «Правила з безпеки пересування по країні та за кордоном» тощо.

З початком війни ключовим питанням стало питання безпеки, зокрема, інформаційної. Українська бібліотечна асоціація спільно з проектом «Цифрові, інклюзивні, доступні: підтримка цифровізації державних послуг в Україні» розпочали у 2022 р. цикли навчальних вебінарів-тренінгів з інформаційної та кібербезпеки для користувачів бібліотек.

Захисту української культури від російської агресії та покращенню психоемоційного стану українців, що змушені були виїхати за кордон, сприяє проект «Українська книжкова полицка», що передбачає поширення української літератури в оригіналі та в перекладах у провідних бібліотеках світу. Книги є своєрідним духовним містком між українцями, які виїхали, та українською культурою. Розуміючи важливість доступу до провідних книжкових надбань України наших громадян, європейські країни зробили відвідання європейських бібліотек безкоштовним для українців.

Таким чином, в умовах постійних стресів, соціальної дезадаптації, порушення звичного ритму життя, необхідність психологічної реабілітації та збереження здоров'я користувачів, бібліотерапія – це дієвий напрям діяльності сучасних бібліотек.

Список використаних джерел

1. Бібліотерапія : [визначення]. URL: <http://surl.li/mmtsn> (дата звернення: 10.10.2023).
2. Горова С. Електронні ресурси бібліотек у зміцненні самосвідомості користувачів у стресові періоди життя. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. Київ, 2022. Вип. 63. С. 75–87.

УДК 027:028.8:615.85(043.2)

ТРЯПЦІН В. О., МОВЧАН К. М.
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

БІБЛІОТЕКИ ЯК ЦЕНТРИ БІБЛІОТЕРАПІЇ

Бібліотерапія – це форма психологічної підтримки, яка використовує літературні ресурси для покращення психічного стану та психологічного благополуччя. Бібліотерапія виникла давно. Стародавні єгиптяни визначали призначення бібліотеки як «аптеки для душі». Грецькі бібліотеки розглядалися як священні місця, що володіють «лікувальними повноваженнями». Філософи

античності, наприклад Піфагор, усвідомлювали, що філософські та інші тексти виконують функції допомоги людині, його душі [1].

Книга є важливим інструментом в бібліотерапії, оскільки вона має потужний вплив на емоційний, психологічний і фізичний стан людини. Читання певних книг може сприяти заспокоєнню, зняттю стресу, підвищенню самооцінки і покращенню самопочуття. Читання книги може слугувати засобом відволікання від стресу, тривоги або депресії. Поглиблене занурення в книгу допомагає відвести думки від проблем і подарувати відчуття спокою.

Але не завжди є час прийти в бібліотеку, взяти книгу, сучасна молодь звикла до комфорту, тому відкритий доступ до літературних ресурсів є критично важливим фактором у впровадженні бібліотерапії в сучасному світі. Завдяки технологічним засобам, таким як електронні книги і мобільні додатки, користувачі тепер мають можливість читати та спілкуватися з однодумцями щодо літературних ресурсів в будь-який час та в будь-якому місці.

В умовах війни психологічне благополуччя людей стає особливо важливим завданням. Бібліотерапія, як метод психосоціальної підтримки відіграє важливу роль у покращенні психічного стану осіб, які переживають ці страшні події. Аналіз історичних прикладів та сучасних підходів показує, що бібліотерапія вже успішно використовувалась для поліпшення якості життя ветеранів та інших осіб, які потребували психологічної підтримки.

До вразливих груп населення, які потребують допомоги, підтримки, відноситься і наша молодь, – студенти. Вони не тільки зіштовхуються зі стресами та невизначеністю, а і відчують тривогу, навантаження від навчання та підготовки до майбутньої кар'єри. Всі ці фактори впливають на їхнє психічне здоров'я та академічну успішність. Для покращення психологічного стану студентів в умовах війни важливо розвивати та впроваджувати ефективні методи психологічної підтримки, такі як бібліотерапія. Сучасні технології роблять бібліотерапію більш доступною та ефективною для широкого кола користувачів, незалежно від їхнього місця перебування чи графіку. Зокрема, електронні ресурси бібліотеки, які стали доступними для мільйонів читачів у всьому світі завдяки таким платформам як онлайн послуги, електронний репозитарій, електронний каталог і є важливим інструментом для бібліотерапії.

Сучасні бібліотеки для зручності на своїх сайтах створюють електронні читальні зали які надають вільний доступ до електронних книг, створюють платформи для розміщення повнотекстових документів, стають центрами своєрідного зняття психологічного стресу, «аптекою для душі», намагаються лікувати книгою, відволікати читача від суворой буденності.

Список використаних джерел

1. Мовчан, К. М. Бібліотеки і бібліотерапія на допомогу користувачу. *Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика, бібліотерапія в освіті: теорія і практика*: зб. тез доп. І-ї Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 27 серпня 2021 р. Мукачево : МДУ, 2021. С. 26–27

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>